

OPINIONS

Publicades durant 15 anys

Núm. 166 – Any 2024

Genètica i Intel·ligència Artificial

Estic rellegint un llibre titulat “Homo Deus, una breu història del demà”. Escrit per Yuval Noah Harari, professor del Departament d’Història de la Universitat Hebrea de Jerusalem, historiador medievalista i militar que, després d’un llarg procés d’investigació, de l’aprovació i de l’encoratjament de científics, de tota mena, va decidir publicar-lo.

Noah, dedica una part del seu llibre a la genètica, recordant que tots els humans han nascut com a resultat de la unió d’un esperma que va inseminar un òvul creant un embrió, amb unes característiques físiques, psicològiques i un ADN, iguals o semblants, als quals varen ser els causants d’aquesta unió.

Una unió en la qual pot passar el següent: que els progenitors d’aquest embrió, siguin persones sense antecedents de trastorns genètics i que, el més probable sigui que el nou ésser neixi sense patologies hereditàries. Però també pot passar, que els autors d’aquest embrió, en pateixin alguna i vulguin esbrinar mitjançant una fecundació “in vitro” (fecundació que s’efectua en un tub d’assaig), si aquest embrió està exempt de possibles afeccions físiques o psíquiques. Si el resultat és que n’està exempt, l’embrió serà implantat en un úter per a poder desenvolupar-se com a ésser humà.

Ara bé, si l’anàlisi confirma que l’embrió està afectat per una mutació incurable d’algun “gen”, que ocasionarà a qui la pateixi greus problemes en l’àmbit personal i social; es poden plantejar dues alternatives: refusar el contingut d’aquest tub que encara no ha arribat a ser un ésser humà, estalviant anys d’infelicitat a qui en serà portador, o bé, tirar endavant acceptant les conseqüències d’aquesta mutació.

Que s’hagi assolit un gran avenç en genètica no vol dir que les investigacions hagin quedat reduïdes a aquesta sola finalitat. Hi ha molts altres camps dedicats a la recerca, entre ells: el del cervell humà que, a causa de la seva complexitat, encara hi ha un gran desconeixement sobre malalties com l’Alzheimer, la depressió, la bipolaritat i l’esquizofrènia entre moltes altres.

També s’està investigant com poder perllongar la vida dels éssers humans amb bones condicions. ¿Serà possible que s’arribi a modificar un nombre il·limitat d’embrions humans amb unes característiques físiques i intel·lectuals òptimes, però amb un cost que només podran accedir-hi persones o entitats amb un gran poder econòmic? “*Poderoso caballero es don Dinero*”. ¿Arribarà el dia que puguin gaudir d’aquests avenços milions d’éssers humans que conviuen amb la fam, les malalties, la guerra i que amb prou feines poden subsistir?

Deixant de banda el que passa i pot passar en l’àmbit de la genètica i de la medicina en general, el llibre també fa esment de la intel·ligència artificial, dels robots amb els seus avantatges i inconvenients, de les capacitats dels dispositius electrònics per executar tasques que, fins ara, solament requerien la participació del cervell humà, i, de les possibles conseqüències d’utilitzar aquests enginyers, sense ètica i de manera irresponsable.

Segons les estadístiques, el coeficient d'intel·ligència de nens, joves i no tan joves, va caient per un pendent relliscós, pel fet que no es molesten en fer anar la memòria. Ho troben tot mastegat mitjançant mòbils, ordinadors, robots o altres artefactes informàtics.

¿Estem davant d'una nova era en què degut a la intel·ligència artificial i els seus mecanismes, no caldrà emmagatzemar dades en el nostre cervell?

Cadascú de nosaltres ha nascut en una realitat històrica, regida per normes i valors concrets, que varen influir en les nostres pors, els nostres pensaments, els nostres somnis i les nostres actuacions, gestionant-les el millor que vam saber o sabem, però, el món canvia acceleradament inundant-nos amb una ingent quantitat de dades i idees que la nostra ment és incapaç d'assumir-les totes.

Per tant, si volem estar al dia d'informacions i esdeveniments de qualsevol mena, hem de recórrer a contactar amb empreses de tecnologia electrònica com Google i Facebook, entre altres, que disposen d'un potencial informàtic sense precedents i amb unes bases de dades gegantines que permeten assabentar-nos de qualsevol cosa que sigui motiu de la nostra curiositat.

Malgrat que pugui semblar que quasi tot en la intel·ligència artificial pot ser positiu, una de les parts negatives és què, mitjançant els nostres mòbils, correus, xats, WhatsApp i missatges que rebem o emetem amb un "M'agrada" o fent un comentari sobre què hem rebut, permet saber a aquests organismes amb qui contactem, els nostres sentiments, els nostres gustos, les nostres aversions i, fins i tot aconsellar que ens convé.

¿Què pot passar quan qualsevol que sàpiga fer anar aquests enginyers s'endinsi en les nostres privatitzacions? Val més no pensar-ho.

Particularitzant

Tanta tecnologia ¿podrà minvar o anul·lar el referent als sentiments de futures generacions?

Malgrat la innegable capacitat tècnica de les màquines i robots, aquests no senten gana, assedegament ni son, ni tenen hormones que motivin sensacions i emocions en què participen processos bioquímics cerebrals i un bon laberint de circuits neuronals.

Per sort, avui, encara estem motivats pels nostres desitjos i per impulsos que originen llums, ombres, ansietats, pors, passions, anhels, somnis i també, estones d'amistat, de comprensió i d'amor. Una compilació de sentiments positius i negatius que han influït i resistit, fins ara, en la nostra vida.

¿Tindran les noves generacions, impulsos de fer demostracions d'amor?, o ¿arribaran a la conclusió que són coses que ja han passat a la història, quedant llibres i poemes que descriuen aquest sentiment, oblidats en algun racó?

Perquè no sigui així, poso el meu granet de sorra, transcrivint un poema de Gustavo Adolfo Bécquer que, amb poques paraules, descriu un desig de manera senzilla, però magistral.

Por una mirada un mundo
por una sonrisa, un cielo;
por un beso... yo no sé
qué te diera por un beso.

¿Podran arribar els robots a sentir emocions i sentiments d'aquesta mena?

Ves a saber...

Maria Mercè Usón